

MEDEDELING AAN DE LEDEN

De Voorzitter

Correspondent
sg@ibr-ire.be

Onze referte
DS/AK/svds

Uw referte

Datum
27 april 2007

Geachte Confrater,

**Betreft: Omzetting van de Europese Richtlijn van 17 mei 2006
Wijzigingen aan het Wetboek van vennootschappen**

1. Belangrijkste wijzigingen

1.- De Europese Richtlijn 2006/43/EG (hierna “de Richtlijn”), bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie van 9 juni 2006¹, werd goedgekeurd op 17 mei 2006.

Onafhankelijk van de terminologische aanpassingen aangebracht aan de artikelen 130 en 132 van het Wetboek van vennootschappen, heeft onderhavige mededeling tot doel de belangrijkste wijzigingen toe te lichten die werden aangebracht door het bijzonder volmachtenbesluit van 25 april 2007 (B.S., ed. 4, 27 april 2007) dat het Wetboek van vennootschappen wijzigt in het kader van de omzetting van de Richtlijn.

De analyse van de aanpassingen aangebracht aan de wet van 22 juli 1953 en haar uitvoeringsbesluiten maakt het voorwerp uit van een afzonderlijke mededeling.

De voornaamste wijzigingen zijn de volgende:

- 1° overeenkomstig de Richtlijn, wordt de vermelding van de honoraria voor auditdiensten uitgebreid tot elke vennootschap die een commissaris heeft benoemd, en is dus niet meer beperkt tot de genoteerde vennootschappen en de vennootschappen die verplicht zijn een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken.
- 2° de openbaarmaking van de honoraria voor audit- en non-auditdiensten op groepsniveau wordt uitgebreid tot de vennootschappen die aan het hoofd van de groep staan en die gebruik maken van de vrijstelling van de consolidatieverplichting (art. 113 W. Venn.), evenals tot de vennootschappen die automatisch zijn vrijgesteld van de consolidatieverplichting (“kleine groep”; art. 112 W. Venn.), en is dus niet meer beperkt tot de vennootschappen die verplicht zijn een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken.

¹ Beschikbaar op de website van het IBR (<http://www.ibr-ire.be/>) onder de rubriek “Nieuws” – “Archief” – “Europese Unie” – 29 mei 2006.

Mededeling aan de leden van 27 april 2007

Pagina 2

2. Vermelding van de afwijking van de “one to one”-regel bedoeld in artikel 133 van het Wetboek van vennootschappen

2.1 Vroegere wetgeving

2.- Het ongewijzigde eerste lid van de zesde paragraaf van artikel 133 van het Wetboek van vennootschappen vermeldt drie gevallen waarin kan worden afgeweken van de “one to one”-regel, met name:

- 1° na een gunstige beslissing van het auditcomité;
- 2° na een positief advies van het ACCOM; en
- 3° in geval van oprichting van een college van van elkaar onafhankelijke commissarissen.

3.- Overeenkomstig het tweede lid van de zesde paragraaf van artikel 133 van het Wetboek van vennootschappen, zoals ingevoerd door de wet van 20 juli 2006 houdende diverse bepalingen (*cf.* IBR, Mededeling aan de leden van 31 juli 2006, beschikbaar op het extranet van het IBR onder de rubriek “Documentatie” – “Mededelingen aan de leden”, punt 4.4.3.), moeten de afwijking van de “one to one”-regel en de verantwoording ervoor in de drie hiervoor vermelde gevallen, in bijlage bij de jaarrekening worden vermeld en dit met het oog op transparantie.

4.- Voormeld lid verduidelijkte echter niet of deze mededeling moest worden opgenomen in bijlage bij de (enkelvoudige) jaarrekening of in bijlage bij de geconsolideerde jaarrekening.

Op grond van deze juridische **onzekerheid**, werden alle vennootschappen die deel uitmaken van een groep die verplicht is een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken, geacht de afwijking en de verantwoording ervoor te vermelden in bijlage bij de jaarrekening van elke vennootschap die deel uitmaakt van de groep.

2.2 Nieuwe wettelijke bepalingen

5.- Teneinde voormelde juridische onzekerheid weg te nemen, bepaalt het nieuwe tweede lid van artikel 133, § 6 van het Wetboek van vennootschappen dat de afwijking van de “one to one”-regel en de verantwoording ervoor moet worden vermeld:

./..

Mededeling aan de leden van 27 april 2007

Pagina 3

- 1° voor wat de moedervennootschappen betreft:
- a. in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening, indien de betrokken vennootschap verplicht is een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken; of
 - b. in de toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening van de moedervennootschap (die aan het hoofd van de groep in België staat) die gebruik maakt van de vrijstelling van de consolidatieverplichting zoals voorzien in artikel 113 van het Wetboek van vennootschappen (met uitzondering van de dochtervennootschappen van deze vennootschap die aan het hoofd van de groep staat, teneinde te vermijden dat éénzelfde vermelding met betrekking tot de afwijking van de “one to one”-regel zou worden herhaald); of
 - c. in de toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening van de moedervennootschap (aan het hoofd van een “kleine groep” in België in de zin van artikel 16 van het Wetboek van vennootschappen) die, krachtens artikel 112 van het Wetboek van vennootschappen, wordt vrijgesteld van de verplichting om een geconsolideerde jaarrekening en een jaarverslag over de geconsolideerde jaarrekening op te stellen wanneer ze deel uitmaakt van een kleine groep; deze verplichting van openbaarmaking van de afwijking van de “one to one”-regel in de toelichting bij de jaarrekening is dus niet van toepassing op de moedervennootschappen die aan het hoofd staan van een “kleine groep” en die zelf dochtervennootschappen zijn van een Belgische vennootschap;
- 2° voor wat de vennootschappen betreft die geen moedervennootschappen zijn, in de toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening van deze vennootschappen, behoudens indien deze ofwel dochtervennootschappen zijn van een Belgische vennootschap die gebruik maakt van de vrijstelling van de consolidatieverplichting zoals bedoeld in artikel 113 van het Wetboek van vennootschappen, ofwel dochtervennootschappen van een Belgische vennootschap die, krachtens artikel 112 van het Wetboek van vennootschappen, worden vrijgesteld van de consolidatieverplichting.

Mededeling aan de leden van 27 april 2007

Pagina 4

3. **Wijzigingen aan artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen met betrekking tot de openbaarmaking van de honoraria**

3.1 **Auditrichtlijn**

6.- Overweging nr. 4 van de Richtlijn verwijst naar de Aanbeveling van de Europese Commissie van 16 mei 2002 over “de onafhankelijkheid van de met de wettelijke controle belaste accountant in de EU: basisbeginselen”, bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie van 19 juli 2002. Krachtens punt A.5. van voormelde Aanbeveling, moeten de honoraria voor audit- en non-auditdiensten openbaar worden gemaakt.

7.- In toepassing van artikel 49 van de Richtlijn betreffende de openbaarmaking van de honoraria voor audit- en non-auditdiensten, die betrekking heeft op het principe dat reeds werd vermeld in de Europese Aanbeveling van 2002, werd artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen volledig geherformuleerd.

3.2 **Definities**

8.- In de eerste paragraaf wordt een definitie van de begrippen “met de commissaris verbonden persoon” en “gelijkgesteld mandaat” ingevoegd.

9.- Het begrip “met de commissaris verbonden persoon” heeft betrekking op het netwerk waarvan de commissaris in België en het buitenland deel uitmaakt.

10.- Het begrip “gelijkgesteld mandaat” heeft betrekking op de mandaten van wettelijke controle van de jaarrekening in het buitenland, die worden gelijkgesteld met het commissarismandaat voor wat de openbaarmaking van de audithonoraria op groepsniveau betreft.

3.3 **Openbaarmaking van de honoraria voor audit- en non-auditdiensten van de gecontroleerde vennootschap (voor wat de enkelvoudige jaarrekening betreft)**

3.3.1. **Toepassingsgebied – Openbaarmaking van de audithonoraria van elke vennootschap die een commissaris heeft benoemd (en niet meer uitsluitend van de genoteerde vennootschappen en de vennootschappen die verplicht zijn een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken (art. 134, § 2 W. Venn.))**

11.- De drie eerste zinnen van de nieuwe tweede paragraaf zijn letterlijk overgenomen uit de oude eerste paragraaf van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen (vaststelling van de honoraria van de commissaris door de algemene vergadering; vast bedrag dat de naleving van de normen van het IBR waarborgt en wijziging van de honoraria mits instemming van partijen).

Mededeling aan de leden van 27 april 2007

Pagina 5

12.- De vierde zin van de nieuwe § 2 van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen bepaalt dat de honoraria van de commissaris met betrekking tot zijn commissarismandaat (audithonoraria) voortaan zullen worden openbaargemaakt in de toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening van *elke vennootschap die een commissaris heeft benoemd*.

13.- Het oude artikel 134 § 1, derde zin van het Wetboek van vennootschappen voorzag slechts in deze openbaarmaking voor wat de genoteerde vennootschappen en de vennootschappen die verplicht zijn een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken, betreft.

14.- De nieuwe § 2 van artikel 134 heeft deze verplichting uitgebreid tot elke vennootschap die een commissaris heeft benoemd, overeenkomstig artikel 49 van de Richtlijn van 17 mei 2006, dat in dit verband de Vierde en Zevende Richtlijn betreffende de (geconsolideerde) jaarrekening wijzigt.

3.3.2. *Openbaarmaking van de honoraria van de commissaris en zijn netwerk voor non-auditdiensten verricht ten aanzien van elke vennootschap die een commissaris heeft benoemd (artikel 134, § 3 W. Venn.)*

1°) *Oude bepalingen*

15.- Het oude artikel 134 § 2 van het Wetboek van vennootschappen voorzag meer bepaald in de openbaarmaking in bijlage bij de jaarrekening van de honoraria van de *commissaris* voor non-auditdiensten die hij had verleend aan de gecontroleerde vennootschap, volgens de hierna vermelde drie categorieën:

- a) andere controle-opdrachten;
- b) belastingsadviesopdrachten; en
- c) andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten.

16.- Het oude artikel 134, § 4 van het Wetboek van vennootschappen voorzag meer bepaald in de openbaarmaking in bijlage bij de jaarrekening van de honoraria van het *netwerk* van de commissaris voor non-auditdiensten verleend aan de gecontroleerde vennootschap, volgens de drie voormelde categorieën.

2°) *Nieuwe bepalingen*

17.- De nieuwe § 3 van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen herneemt in één enkele paragraaf, zonder ze te wijzigen, de bepalingen van de oude paragrafen 2 en 4, die reeds voorzagen in de openbaarmaking in de toelichting bij de (enkelvoudige) jaarrekening van de honoraria van enerzijds de commissaris en anderzijds het netwerk, voor non-auditdiensten verleend aan de gecontroleerde vennootschap, volgens de drie voormelde categorieën.

./..

Mededeling aan de leden van 27 april 2007

Pagina 6

3.4. Openbaarmaking van de honoraria voor audit- en non-auditdiensten op groepsniveau

3.4.1. Openbaarmaking van de honoraria voor auditdiensten op groepsniveau (art. 134, § 4 W. Venn.)

1°) *Toepassingsgebied*

18.- Voor wat de genoteerde vennootschap of de vennootschap die verplicht is een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken betreft, voorzagt de oude § 1 van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen uitsluitend in de openbaarmaking van de honoraria voor auditdiensten verricht door de commissaris (en dus niet van de honoraria van de andere auditkantoren die deel uitmaken van het netwerk) ten aanzien van de gecontroleerde vennootschap (en dus niet op groepsniveau).

19.- De nieuwe § 3 van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen heeft deze verplichting uitgebreid tot elke vennootschap die een commissaris heeft benoemd (*cf. supra*, randnummer 12).

20.- De nieuwe § 4 van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen voorziet bovendien in de openbaarmaking van de audithonoraria op "groepsniveau" (*cf. infra*, randnummers 23 en 24) en dus niet meer uitsluitend op het niveau van de gecontroleerde vennootschap.

21.- De openbaarmaking op groepsniveau heeft betrekking op:

- a) zowel de audithonoraria ontvangen door de commissaris van de gecontroleerde vennootschap;
- b) als de audithonoraria ontvangen door de commissaris of door de auditkantoren die deel uitmaken van zijn netwerk op het niveau van de (Belgische of buitenlandse) dochtervennootschappen.

22.- Voor wat de buitenlandse dochtervennootschappen betreft, worden de mandaten van wettelijke auditors uitgeoefend door leden van het netwerk van de commissaris "gelijkgesteld" met de commissarismandaten (*cf. nieuwe § 1 van artikel 134 W. Venn.*). Bijgevolg zullen de audithonoraria van deze wettelijke auditors (die deel uitmaken van het netwerk van de commissaris) in de dochtervennootschappen in het buitenland eveneens moeten worden openbaargemaakt op het niveau van de groep in België.

./...

Mededeling aan de leden van 27 april 2007

Pagina 7

2°) *Openbaarmaking “op groepsniveau”*: in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening of, in bepaalde gevallen, in de toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening

23.- Het oude artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen voorzag niet in de openbaarmaking van de honoraria op groepsniveau, maar uitsluitend op het niveau van de enkelvoudige jaarrekening van bepaalde vennootschappen (*cf. supra*, randnummer 18) (oude § 1 van art. 134 W. Venn.)

24.- De nieuwe § 4 van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen bepaalt dat voor elke gecontroleerde vennootschap (*cf. supra*, randnummers 18 tot 22) de openbaarmaking van de audithonoraria op groepsniveau moet worden vermeld:

- a) hetzij in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening;
- b) hetzij, bij gebrek aan geconsolideerde jaarrekening, in de toelichting bij de jaarrekening van een moederverenootschap in België (die aan het hoofd van de groep staat) die gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van de consolidatieverplichting (art. 113 W. Venn.) op grond van het feit dat zijzelf deel uitmaakt van een groep die consolideert; deze verplichting tot openbaarmaking van de audithonoraria op groepsniveau in de toelichting bij de jaarrekening van de vennootschap die aan het hoofd staat van de groep (vrijstelling van de consolidatieverplichting) wordt niet uitgebreid tot de dochtervennootschappen van deze laatste teneinde gelijksoortige openbaarmakingen met betrekking tot dezelfde informatie te vermijden (audithonoraria van de groep);
- c) hetzij, ingeval van het ontbreken van een geconsolideerde jaarrekening en van vrijstelling van de consolidatieverplichting, in de toelichting bij de jaarrekening van een moederverenootschap in België die aan het hoofd staat van een “kleine groep” in de zin van artikel 112 van het Wetboek van vennootschappen en die automatisch is vrijgesteld van de consolidatieverplichting; deze verplichting tot openbaarmaking van de audithonoraria op groepsniveau in de toelichting bij de jaarrekening van de vennootschap die aan het hoofd van de groep staat (die is vrijgesteld van de consolidatieverplichting) wordt niet uitgebreid tot de dochtervennootschappen van deze laatste teneinde gelijksoortige openbaarmakingen met betrekking tot dezelfde informatie te vermijden (audithonoraria van de groep).

Mededeling aan de leden van 27 april 2007

Pagina 8

3.4.2 *Openbaarmaking van de honoraria voor non-auditdiensten van de commissaris en zijn netwerk op groepsniveau (art. 134, § 5 W. Venn.)*

1°) *Oude bepalingen*

25.- Het oude artikel 134, § 2 van het Wetboek van vennootschappen voorzag onder meer in de openbaarmaking van de honoraria voor non-auditdiensten van de *commissaris* in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening voor non-auditdiensten die hij had uitgevoerd binnen de gecontroleerde vennootschap en de (Belgische en buitenlandse) dochtervennootschappen van deze laatste, volgens de drie volgende categorieën :

- a) andere controle-opdrachten;
- b) belastingadviesopdrachten; en
- c) andere opdrachten buiten de revisorale opdrachten.

26.- Het oude artikel 134 § 4 van het Wetboek van vennootschappen voorzag onder meer in de openbaarmaking van de honoraria voor non-auditdiensten van het (Belgische en buitenlandse) *netwerk* van de commissaris in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening voor non-auditdiensten uitgevoerd binnen de gecontroleerde vennootschap en de (Belgische en buitenlandse) dochtervennootschappen van deze laatste, volgens de drie voormelde categorieën.

27.- In de oude paragrafen 2 en 4 van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen werd de openbaarmaking van de honoraria voor non-auditdiensten op groepsniveau echter enkel voorzien in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening. Bijgevolg, indien een vennootschap gebruik had gemaakt van de vrijstelling van de consolidatieverplichting krachtens artikel 113 van het Wetboek van vennootschappen of indien de vennootschap automatisch was vrijgesteld van de consolidatieverplichting (notie van "kleine groep") krachtens artikel 112 van het Wetboek van vennootschappen, voorzag het oude artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen in geen enkele openbaarmaking van de honoraria voor non-auditdiensten op groepsniveau.

2°) *Nieuwe bepalingen*

28.- De nieuwe § 5 van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen herneemt in één enkele paragraaf de bepalingen van de oude paragrafen 2 en 4, die reeds voorzagen in de openbaarmaking in de toelichting bij de (enkelvoudige) jaarrekening van de honoraria van enerzijds de commissaris en anderzijds het netwerk, voor non-auditdiensten verleend aan de gecontroleerde vennootschap, volgens de drie voormelde categorieën.

./..

Mededeling aan de leden van 27 april 2007
Pagina 9

29.- In tegenstelling tot de vroegere bepalingen, voorziet de nieuwe § 5 van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen niet enkel in de openbaarmaking van de honoraria voor non-auditdiensten op groepsniveau in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening, maar eveneens, bij gebrek aan geconsolideerde jaarrekening, in de openbaarmaking van de honoraria voor non-auditdiensten “op groepsniveau” in de toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening:

- a) hetzij van een vennootschap die aan het hoofd van een groep staat en die, krachtens artikel 113 van het Wetboek van vennootschappen, gebruik heeft gemaakt van de vrijstelling van de consolidatieverplichting (met uitzondering van haar dochtervennootschappen, teneinde te vermijden dat dezelfde informatie meermaals wordt vermeld);
- b) hetzij van een vennootschap die aan het hoofd van een groep staat en die, krachtens artikel 112 van het Wetboek van vennootschappen, automatisch wordt vrijgesteld van de consolidatieverplichting (notie van “kleine groep”) (met uitzondering van haar dochtervennootschappen, teneinde te vermijden dat dezelfde informatie meermaals wordt vermeld).

3.5. Audithonoraria niet beïnvloed door het feit dat nevendiensten aan de vennootschap worden verleend en het ontbreken van financieel belang

30.- Overeenkomstig artikel 25, a) van de Richtlijn, dat bepaalt dat de honoraria voor wettelijke controles van jaarrekeningen niet worden beïnvloed of bepaald door het feit dat nevendiensten aan de gecontroleerde vennootschap worden verleend, werd in deze zin een nieuw lid toegevoegd in de zesde paragraaf van artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen (*cf.* eveneens in dezelfde zin, artikel 10, § 3 en 11 van het koninklijk besluit van 10 januari 1994).

3.6 Niet resultaatgebonden honoraria

31.- Het was niet nodig om punt b) van artikel 25 van de Richtlijn, dat bepaalt dat de honoraria voor wettelijke controles van jaarrekeningen niet resultaatgebonden zijn, om te zetten in Belgisch recht, aangezien artikel 134 van het Wetboek van vennootschappen steeds heeft voorzien dat de bezolding bestaat in een vast bedrag.

./..

Mededeling aan de leden van 27 april 2007
Pagina 10

4. **Inwerkingtreding**

32.- De wijzigingen aan de artikelen 133 en 134 van het Wetboek van vennootschappen zullen voor de eerste keer van toepassing zijn op de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening vanaf 30 juni 2007.

Met confraternele groeten,

Pierre P. BERGER
Ondervoorzitter

André KILESSE
Voorzitter